

Daniel Ilie Turcea

Duhovnicul

Ediție îngrijită de pr. Sever Negrescu

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA
Iași, 2016

Notă asupra ediției

Volumul de față este al treilea din seria *Doxologia – Daniel Turcea*, după *Epifania, cele din urmă poeme de dragoste creștină* (2011) și *Urme în veșnicie* (2013). Prin spovedanie, Daniel Turcea a câștigat iertarea (în urma luptei cu patimile trupului și cu tări-ile duhurilor rele) și înnoirea gândurilor în veșmântul strălucitor al cuvintelor. Ne aflăm, deci, datorită marelui duhovnic Arsenie Papacioc (poemele din acest volum îi sunt dedicate) în fața primului Poet român înviat.

(pr. S. N.)

Cuprins

Lucia Turcea, <i>Întâlnirea fratelui meu cu Părintele Arsenie Papacioc</i>	7
Despre sublim	18
Ce va fi	20
Suferința	22
Și cum fusesem chemați	24
Bătrânul	25
Cel care, neștiut	28
Bătrânul către fiul său	30
Mărturisire	32
Avva	33
Extaz	34
Înruparea	35
Vasele Luminii	38
Bătrânul, om al blândețelor	39
Odihna	41
Altar	42
Isihia	43
Cum seninul vede	45
Liniște, început al izbăvirii	47
Marea taină	49
Picături (din convorbirile cu Părintele Arsenie Papacioc)	50

ANEXE

În mai frumosul om (manuscris)	61
Dar vasul (manuscris)	62
Poezie (manuscris)	63
Athanatos (manuscris)	64
Aproape (manuscris)	65
Punte (manuscris)	66
Privind cerul (manuscris)	67
Anastasia (manuscris)	68
Bătrânul / Cel care neștiut / (manuscris)	69
Mărturie (Arhim. Arsenie Papacioc)	71

Întâlnirea fratelui meu cu Părintele Arsenie Papacioc

Lucia Turcea

Era prin 1976, cu o lună înainte ca Părintele Arsenie Papacioc să plece de la Cernica la Techirghiol, unde-l trimisese Patriarhul Iustinian. Lui Daniel, nimeni în afară de Ioan, nu-i spusese niciodată „Iliuță“, iar lui îi plăcea foarte mult acest diminutiv. Era convins să meargă, dar *nu* se hotăra cum și când. Mama nu renunța la rugăciunea fierbinte pentru el, să-l vadă că nu mai *bâjbâie* de colo-colo, ci că a înțeles, despre ce este vorba. Era mult prea orgolios ca să aibă parte de înțelesuri superficiale pentru așa ceva. Mergea direct la esențe.

Odată lămurit de Ioan, despre ce era vorba, în legătură cu Daniel, sunt sigură că Părintele Arsenie Papacioc s-a rugat mult pentru fratele meu, ca s-ajungă la *liman*.

Și iată c-a sosit momentul!

Într-o dimineață, la ora 6, era gata spălat și îmbrăcat ca să plece la Cernica. Cred că trebuie să fi fost cumplită lupta care se dădea în el, între mândria minții, pe de-o parte, și dorința sinceră de a-L cunoaște pe Adevăratul Dumnezeu.

Era dornic să-L cunoască, dar, în același timp era și oarecum circumspect la faptul că Părintele Arsenie ar putea fi atât de documentat încât să-i clarifice toate întrebările.

Nu bănuia ce minte ageră și luminoasă ar avea Părintele, dat fiind faptul că-n pușcărie capul nu-i fusese *menajat* de lovituri sălbătice! Neștiind nici părerea, cu totul *exceptională*, pe care acest călugăr o avea despre *ideea* de Mănăstire, precum că ar fi *Vârful Scripturii*, se gândea că va vorbi cu un diletant în ceea ce privește cunoștințele uluitoare pe care le avea, în domeniul științei, în special, și-al culturii, artei, în general. Era mândru de ele, ca un *aluat de cozonac* ce nu mai are loc în vas! Poate, de aceea, mi-a și spus, înainte de-a pleca la Cernica: „Lu, să știi că m-am gândit bine la asta, dacă Părintele ăsta, atât de lăudat de Ioan, nu-mi va răspunde la toate întrebările pe care am să i le pun, din toate domeniile științei și culturii, din toate artele și religiile, dacă nu-mi va explica, în cunoștință de cauză, tot ceea ce am eu în cap, *nu* am cum să înțeleg și să cred că Dumnezeu este mai mare decât creația și decât mintea omului(?). Eu, unul, *nu* am găsit pe nimeni, până acum, să mă lămurească, așa că foarte probabil ar fi ca acea persoană să *nici nu existe*. Numai așa poate fi!” – a conchis, *sigur* pe ceea ce spunea. Eu, atât de mirată fiind de atitudinea lui răzvrătită, m-am gândit, pe loc, că s-ar putea ca Părintele văzându-l așa pus pe arțag să nu mai vrea să vorbească ceva cu el, întrucât are mulți fii duhovnicești.

Tocmai în mijlocul derutei mele, mi-a venit în minte faptul că Dumnezeu n-a venit pe pământ pentru cei *drepti*, ci pentru ca să *întoarcă la pocăință pe cei păcătoși*. Eu, considerându-mă unul dintre cei din urmă, mi-am adunat toate puterile și i-am vorbit cu multă blândețe: „Nu știi ce ne-a spus Ioan despre acest părinte: că este bun, blând, drept, cre-

dincios, că a făcut ani grei de pușcărie, în cele mai groaznice închisori, de ce vrei să-l mârșești de la început? Un om care a trecut prin atâtea și are o asemenea experiență deloc de neglijat, nu crezi că știe o mulțime de întâmplări, situații, că are o vastă experiență duhovnicească, că-ți poate răspunde prin Duhul Sfânt la ceea ce-l întrebi? Stai și tu și ascultă-l, fără să-l privești cu *ochi critic*, chiar mai înainte de a-l vedea.

Parcă știi ce-ți poate descoperi Dumnezeu prin sfinția sa? Eu abia aștept să-l cunosc!“

El a plecat, trântind ușa, în spirit de frondă. Am rămas, rugându-mă puțin pentru el, eu însămi fiind confuză. Aveam și treabă, astfel că toată ziua, gândindu-mă la el – ce-o fi făcut – îl simțeam având o mare bucurie! Cred că ceva ireversibil, în bine, se întâmplase cu fratele meu, cel atât de muncit de cel rău!

Pe la 9³⁰ seara, când i-am deschis ușa, am încremenit! *La soare te puteai uita, dar la dânsul, ba!*

Hristos se schimbase la Față în sufletul lui! Când a trecut pe lângă mine aveam senzația că nici nu atinge pământul! Mare ești Doamne și minunate sunt lucrurile mâinilor Tale!

Emoția pe care-o avea era contagioasă și copleșitoare.

S-a dus direct în camera lui, s-a așezat pe marginea patului, zâmbea discret, se uita într-un colț al camerei, cu niște ochi ai unui om foarte înduhovnicit și nu scotea nici un cuvânt. Mi-am dat seama că nu vrea să vorbească nimănui, nimic. Ceea ce i se întâmplase purta pecetea unicității. Eu m-am dus să mă culc la mine în cameră, dar îmi era im-

posibil să închid ochii. Stăteam cu ei deschiși, în uimire! Pentru că eram sigură că nu mâncase nimic, pe la trei noaptea am băgat capul pe ușă, să-l întreb dacă nu cumva dorește să-i încălzesc mâncarea? Nu dorea nimic, dar, după ce s-a gândit atât de mult, acum voia să-mi spună și mie *minunea* care i se întâmplase și m-a chemat să stau pe scaun în fața lui. Mi-am luat capodul pe deasupra cămășii de noapte și-am venit. El mi-a spus: „Auzi, Lu, astăzi am întâlnit un părinte cum cred că nu mai este altul asemenea la noi! Cum am ajuns la Cernica, m-a cuprins o mare emoție, parcă ar fi trebuit să dau cel mai mare examen din viața mea! Ne-am dus întâi la Sfânta Liturghie și-apoi la părinte. Nu mă mir de Ioan, mă mir de mine, cum a putut să mă primească cu atâta bunăvoință și dragoste, de parcă mă cunoștea de când lumea ori îi eram cea mai apropiată rudă! După câteva minute, Ioan a plecat și ne-a lăsat singuri.

Eu, știi cum sunt, dacă întâmpin bunătate, prind curaj! Curaj, curaj, dar mă miram și eu despre mine însumi, cum pot să fiu atât de *obraznic*, încât să-l iscodesc pe părinte cu tot ceea ce-mi trecea prin minte? Dar culmea culmilor s-o vezi acum: cu cât îi puneam întrebări mai multe și mai variate, cu atât se bucura din ce în ce mai tare! Nici n-ai idee cum îmi răspundea de prompt și la obiect, știi cum se comporta? Anticipa întrebări la care nici nu mă gândeam să i le pun și-mi vorbea-n niște termeni, de care nici n-auzisem și, firesc, nici nu aveau cum să-mi treacă prin minte. Mi-a demolat tot turnul *Babel* care-mi blocase conștiința, prin *construcția* lui de atâția ani, efectiv, fără nici un efort aparent, cără-

midă cu cărămidă, astfel că m-a făcut praf și pulbere! Și, de fiecare dată, îmi dădea un citat din Sfânta Scriptură. Lu, ce prost am fost eu că n-am ascultat-o pe mama, să citesc Sfintele Scripturi mai demult; n-aș fi ajuns în halul ăsta de îngălăre sufletească! Mi-a demonstrat, fără dubii, cum Hristos Creatorul este deasupra tuturor celor create! Apoi, deodată, nu am mai avut ce să-l întreb, mă simțeam cu mândria învinsă și cucerit de credință. Oare cât s-o fi rugat părintele pentru mine? Am început să mă spovedesc, mă ajuta și părintele, dar eu care nu citisem niciodată o pravilă de spovedanie, mă miram de mine, cum de-mi aminteam *punct cu punct* toate păcatele? Cred că niciodată n-am fost mai fericit când m-a iertat un preot! Am simțit cum mi se curăță *sufletul și trupul*, când mi-a pus mâinile pe cap. Și simțeam cum ceva foarte rău, care mă sufoca, prinzându-mă de gât, cu multă sălbăticie, ieșea din mine. Îți poți imagina prin ce-am trecut?

Apoi, pentru că amândoi stătusem nemâncăți, m-a împărțășit cu Sfintele Taine, pe mine, *adâncul fărădelegii*, care nu merit să mai răsără soarele în nici o zi asupra mea, ba, și mai și, mi-a zis mie frate. După aceea, m-a rugat să mănânc vreo trei zile mâncare de post. Mie nu-mi era foame deloc. În timp ce-mi spunea, s-a dus la un raft, și-a luat, de acolo, toate cărțile de canoane: Constituțiile Sfinților Apostoli, Hotărârile Sinoadelor Ecumenice, Sinodului de la Gangra, Canoanele Sfântului Vasile cel Mare, Pidalionul de la Neamț, Pravila de la Govora și altele, mi-a făcut o listă cu păcatele pe care i le-am spus și a notat, în dreptul fiecăruia, ce canon se dă de către cărțile menționate, pe rând, pentru respectivul pă-

cat, așa că, la sfârșit am înțeles că n-ar mai fi trebuit să mă împărtășesc câteva sute de ani! Mi-a zis, cu multă emoție și bunăvoință: «Tată, uite ce ți-a iertat ție Bunul Dumnezeu! Vezi, de acum să nu mai greșești așa ca până acum, lasă-te de viciile pe care le ai, nici cafeaua nu-i bună așa multă, te nenorocești, dacă ți-e milă de mine, de bătrânețile mele petrecute în mănăstire și de pușcăria grea pe care am făcut-o, frate, fă ce vei face și *nu* mai merge pe același drum ca până acum, că, să știi ceva, un preot, dacă iartă 1000 (o mie) de oameni și pierde un suflet, cu el de gât se duce-n iad!»

Știi cum era, Lu, când vorbea? Dacă-ți poți imagina măcar, avea ochii ca două *faruri de lumină*! Era o asemenea bucurie și desăvârșită pace între noi încât nu am cuvinte să-ți descriu, *nu* știu cum să te fac să înțelegi. Am mai uitat câte ceva să-i spun și Părintele mi-a spus *nu* numai ce gândeam atunci, dar și unde eram și ce făceam. Crezi că-i de glumă? Cu adevărat Mare și Singurul Adevărat e Dumnezeuul nostru! Mi-a vorbit atât de frumos de Mântuitorul și de Maica Domnului, cum nici *nu*-ți poți închipui. Lu, *eu astăzi* cred c-am fost în Cer, dacă ai ști ce mireasmă era la Părintele și ce lumină, nu-ți pot spune. La sfârșit, l-am rugat să vă primească și pe mama și pe tine. S-a bucurat mult. Mi-a spus că la Techirghiol se va înființa o mănăstire de maici, că se face un cămin preoțesc al Patriarhiei, la care va fi trimis de Patriarhie să fie duhovnic de aici înainte. Bineînțeles că va primi și fiii duhovnicești, așa că, hai mai repede, veniți cu mine, să vă recunoască și pe voi drept fiice duhovnicești! Tocmai acum, când l-am cunoscut, pleacă de la Cernica, ce ghinion avem și noi! O să ne

ducem mai rar acolo, că n-avem cum să facem. Ne-o lumina Dumnezeu, cum știe El”.

Daniel s-a schimbat în bine cu desăvârșire în urma Spovedaniei și a Sfintei Împărtășanii. O săptămână a luat *anafură* și *aghiazmă* seara, după apusul soarelui. Patimile care-l stăpâneau cu tiranie au devenit o amintire neplăcută a unor vremuri de mult apuse. Era atât de treaz că aveai impresia că niciodată nu băuse. Devenise brusc extrem de înțelept și de tăcut, vorbea rar și aveai senzația că spune-n pilde ce are de spus. De atunci înainte, tot timpul mă ruga să-I aduc aminte păcatele și-mi cerea iertare, dacă mi-a greșit, dacă mi-a fost pricină de smin-teală vreodată, ba chiar era foarte smerit în fața mea. Hotărât lucru, eu n-am fost capabilă niciodată să am o fărâmă din trăirea lui duhovnicească. Nu mi-a mărturisit (că ținea de cea mai tainică latură a sufletului) dar, după pacea ce-o răspândea-n jurul lui, este imposibil să *nu* fi avut rugăciunea inimii. Devenise de-o blândețe și-o bunătate de mare mirare.

Cu fetele era foarte atent și discret, vorbea rezervat și ținea privirea-n pământ, pentru a *nu* provoca nici uneia vreo suferință sufletească cât de mică, le respecta (în cinstea Maicii Domnului), iar cu ispitele trupești se lupta cu strășnicie, ca un viteaz. De atunci, până s-a mutat la cele veșnice, nu a mai avut relații nepermise cu nici o fată, nici cu cea cu care ar fi vrut să se căsătorească, mai ales. Atunci când se întâmpla să întâlnească o fată ispititoare, se ruga la Dumnezeu pentru ea. După ce-a plecat Părintele Arsenie la Techirghiol, a întâlnit o fată atât de curată sufletește, încât, ar fi fost singura persoană pe care și-ar fi dorit-o de soție. Nu mai conte-

nea, mulțumind lui Dumnezeu, că i-a scos în cale pe Lidia-Angela, la Biserica „Sfântul Ilie” – Gorgani! Se iubeau cu o dragoste curată, așa cum Îi place lui Dumnezeu, bazată pe mult respect și avându-L între ei pe Hristos. De aceea, m-a trimis s-o însoțesc la Techirghiol, ca să se spovedească la Părintele Arsenie, care mi-a spus: „Spune-i fratelui Daniil, așa, din partea mea: ia-o, tată, mai repede, că fată ca ea nu mai găsești, dă slavă lui Dumnezeu!”

Când a cerut-o în căsătorie, ea i-a spus: „Dar n-ai să te superi dacă am să-L iubesc pe Dumnezeu mai mult decât pe tine?” Peste vreo trei zile, i-a răspuns și Daniel, în scris: „Și eu la fel, Îl iubesc pe Dumnezeu mai mult decât pe tine.”

Daniel fiind fără buletin de București, nu-și putea face locuință și nici nu avea cum să lucreze în Capitală, deci, amânând *sine die* nu s-au mai putut căsători.

Dar Dumnezeu *știe ce face*, cine s-ar putea opune *rânduielii* Lui? Peste aproape trei ani, Daniel avea să plece în veșnicie. Cum ar fi rămas ea singură și fără sprijin?

Nu pot să închei acest capitol din viața lui Daniel, dacă n-aș aduce la cunoștință cum a decurs prima întâlnire a lui cu Părintele Arsenie, așa cum avea să o înfățișeze ulterior mie. În primul rând aș vrea să amintesc că m-a emoționat într-un mod neînchipuit vederea părintelui, avea ceva transfigurată în Sfinția Sa, încât nu semăna cu ceilalți oameni.

După cum am menționat mai înainte, Daniel a plecat la Cernica, cu gândul de a-l iscodi pe părinte, ca să-i spună în așa fel încât să înțeleagă „ce e cu Dumnezeu?”

DESPRE SUBLIM

Învățăcelul
s-a apropiat
și cucerindu-se pe sine, i-a grăit
    mă iartă, darul
acesta, de care cu adevărat nu-s vrednic,
în locul plângerii și-al tânguirii, vine
să-mi spulbere oricare gând al urii, curat
privesc pe cel ce m-ar ucide
    dar încă nu-i în mine bunătate
și dragoste n-a început să fie
de acest dar nevrednic sunt
a-l și grăi,
    mi-e trupul
străin, vrăjmaș, și rob și frate
și nu-i dau somn
și nu-i dau mângâiere
spune-mi
am însetat
și n-am gustat, ca stânca
se face carnea și mereu mă rog
ca numai dragoste să fiu, răspunde-mi
cum să trăiesc, acum și ce să fac?
    puținul
ce îl aveam de săvârșit, nevrednic
l-am împlinit pe cât mi-era-n putință

ce am a face
cum să fiu?
răspunde-mi

deci
sculându-se
bătrânul mâinile și le-a întins
spre cer
carnea a început să-i ardă
și sângele și carnea îi ardeau
zece făclii de foc ardeau din palme

mut
îl priveam cum arde

E mai viu!

și am simțit
cum rug fiind grăia adâncă pacea!
Avva, bătrânul,
întreg ca focul fii,
te-apropie,
aprinde!